

REFERENCES

1. Русский язык. Коммуникативный курс: Учебное пособие / Н.В.Лазор, Н.В.Ромашенко, Г.Г.Еремкина. – Одесса: Од.гос.мед.ун-т, 2006. – Т.1. Вводно-фонетический курс. – 180 с.
2. Русский язык. Коммуникативный курс: Учебное пособие / Н.В.Лазор, Н.В.Ромашенко, Г.Г.Еремкина. – Одесса: Од.гос.мед.ун-т, 2006. – Т.2. Основной курс. – 380 с.
3. Русский язык. Коммуникативный курс / Н.В.Лазор, Н.В.Ромашенко. – Одесса: Освіта України, 2015. Ч.1. Вводный фонетический и лексико-грамматический курс. – 144 с.
4. Русский язык. Коммуникативный курс / Н.В.Лазор, Н.В.Ромашенко. – Одесса: Освіта України, 2016. Ч.2. Основной курс. – 296 с.

МОВА СПЕЦІАЛЬНОСТІ. ТЕРМІНОЛОГІЯ

Наталія Артикуца

канд. філол. наук, доцент, м. Київ

КУРС «УКРАЇНЬСЬКА ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ» ЯК НОВА СКЛАДОВА ФАХОВО- МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ: НАУКОВО- МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ

Актуальні проблеми правничої термінології у контексті євроінтеграції та міжмовної взаємодії дедалі більше привертають увагу вчених різних країн і стають предметом міждисциплінарних досліджень та нових навчальних дисциплін у різних університетах світу. Необхідність вивчення української правничої термінології в європейському контексті обумовлена посиленням міжнародної співпраці у всіх сферах, включаючи правову, що активізувало міжмовну комунікацію між країнами ЄС та України. Забезпечення ефективної комунікації на міжнародному рівні в офіційно-діловій сфері між представниками різних країн неможливе без спеціальної фахово-мовної підготовки суб'єктів такої взаємодії та допоміжного персоналу (перекладачів, фахівців, експертів, лексикографів).

Усі залучені до забезпечення процесу адаптації права України до права ЄС, підготовки та розгляду судових справ на рівні ЄС, юридичного перекладу, укладання перекладних словників правничої термінології відчувають гостру потребу в нових за змістом і формою складових як загальної, так і фахово орієнтованої мовної підготовки.

Розроблений спеціально для студентів відділення україністики філософського факультету Університету імені Яна Масарика (Брно, Чеська Республіка) курс «Українська юридична термінологія в європейському контексті» має на меті ознайомити студентів зі специфікою, закономірностями та методикою

перекладу юридичної термінології на основі сучасних досягнень юридичної лінгвістики, термінознавства та перекладознавства.

Науково-теоретична основа курсу являє собою синтез сучасних наукових уявлень про поняттєво-термінологічну систему українського права, її генезис, нинішній стан і тенденції розвитку не ізольовано від інших терміносистем, а в європейському контексті, з проекцією на систему понять і термінів ЄС, міжмовними паралелями термінологічних одиниць, з баченням взаємодії національних та інтернаціональних елементів на тлі загального процесу інтернаціоналізації та європравової інтеграції. Простежуються спільні тенденції на рівні структури термінологічних одиниць, стратифікації термінологічної правової лексики від кодифікованих до некодифікованих позначень (власне терміни, номенклатура, терміноіди, передтерміни, професіоналізми, жаргони). Виявляються розбіжності терміносистем на логіко-поняттєвому, лексичному, словотвірному, граматичному, функціонально-стилістичному рівнях.

Оскільки слухачами курсу були студенти, залучені до підготовчої роботи над чесько-українським і українсько-чеським юридичним словником, потрібно було в межах цього курсу не лише сформувані цілісне наукове уявлення про українську правничу термінологію, її структуру, склад, специфіку, але й надати практичну допомогу в роботі з термінологічним матеріалом.

Серед найбільш актуальних проблем, які потрібно вирішувати лексикографам і майбутнім перекладачам офіційних юридичних текстів: укладання загального реєстру термінів; систематизація і тематична класифікація термінологічного матеріалу; способи і засоби семантизації (дефініювання) термінів і термінологічних словосполучень; вибір структури і компонентів словникової статті залежно від типу словника; добір еквівалентів термінологічних одиниць з урахуванням їх семантичних, структурних і стилістичних параметрів; типових видів інтерференцій як можливих причин перекладацьких помилок.

Методичний інструментарій дослідника терміносистеми права і лексикографа, який спеціалізується на укладанні юридичних словників, ґрунтується на основних методологічних підходах сучасного юридичного термінознавства і

юридичної термінографії як нових міждисциплінарних галузях, покликаних забезпечити сферу правової комунікації системно впорядкованою та лексикографічно закріпленою сукупністю термінів на позначення спеціальних правових понять. Сучасні методи і робочі прийоми вивчення термінологічного матеріалу, його аналізу й оцінки, спрямовані насамперед на виявлення і розв'язання мовно-термінологічних проблем, пов'язаних із мовно-правовою асиметрією, різною семантичною структурою термінів, їх парадигматичними і синтагматичними зв'язками, синонімією, варіативністю та дублетністю термінів, внутрішньомовною і міжмовною омонімією, паронімією тощо.

Методика викладання спецкурсу складається з традиційних та інноваційних методів і форм викладання, які допомагають опрацьовувати тексти з культурно-специфічною термінологією права, досягати точності й адекватності у доборі еквівалентних термінологічних відповідників, заповнювати термінологічні лакуни з використанням оптимального для кожного випадку методу перекладу або комбінації методів, запобігати помилкам, пов'язаним із міжмовною інтерференцією у правових текстах.

Людмила Бардіна
ст. викладач, м. Київ

НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННЮ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Однією з цілей навчання української мови як іноземній в немовному ВНЗ є не тільки вміння читати літературу за фахом, але також і вміння спілкуватися як на рівні побутової лексики, так і в більш складних ситуаціях, що пов'язані з майбутньою професійною діяльністю студентів.

Досягненню такої мети значною мірою сприяє принцип ситуативності, який є загально визнаним у сучасній методиці викладання української мови як іноземної. Використання ситуацій передбачає «програвання» певних соціальних ролей у процесі навчання. У методичній літературі особливого значення надають навчання спілкуванню в ролях, які пов'язані із завданнями майбутньої діяльності студентів.